

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1958.

5 AOUT 1958.

Projet de loi portant la pension de retraite des ouvriers mariés à 36.000 francs.

AMENDEMENTS PROPOSES
PAR M. TROCLET ET CONSORTS.

INTITULE.

Modifier l'intitulé du projet de loi comme suit :

« Projet de loi majorant la pension de retraite et de survie des ouvriers, des marins, des ouvriers mineurs et assimilés, des employés, des travailleurs indépendants et des assurés libres, de 14,65 p.c. »

Justification.

Comme le projet de loi ne vise que la pension des ouvriers et que les autres catégories de travailleurs bénéficient d'un régime de pension basé sur des principes identiques à ceux de la loi du 21 mai 1955, il est normal et équitable de prévoir une augmentation des prestations accordées à ces autres catégories de travailleurs dans une proportion égale à celle allant de 31.400 à 36.000 francs, soit 14,65 p.c.

L.-E. TROCLET.
A. MOULIN.
D. SMETS.
H. BEULERS.
M. REMSON.
J. CLAYS.

R. A. 5581.

Voir :

Documents du Sénat :

- 11 (Session extraordinaire de 1958) : Projet transmis par la Chambre des Représentants;
19 (Session extraordinaire de 1958) : Rapport.

BELGISCHE SENAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1958.

5 AUGUSTUS 1958.

Wetsontwerp waarbij het rustpensioen van de gehuwde arbeiders op 36.000 frank wordt gebracht.

AMENDEMENTEN VOORGESTELD
DOOR DE H. TROCLET C.S.

OPSCHRIFT.

Het opschrift van het wetsontwerp te wijzigen als volgt :

« Wetsontwerp tot verhoging met 14,65 pct. van het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders, zeelieden, mijnwerkers en gelijkgestelden, bedienden, zelfstandigen en vrij verzekerkenden. »

Verantwoording.

Daar het wetsontwerp enkel slaat op het pensioen van de werklieden en aangezien de andere categorieën van arbeiders een pensioenregeling genieten die berust op dezelfde beginstellen als die van de wet van 21 mei 1955, is het normaal en billijk ten gunste van deze andere categorieën de uitkeringen te verhogen in een verhouding gelijk aan die van 31.400 tot 36.000 frank, m.a.w. met 14,65 pct.

R. A. 5581.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

- 11 (Buitengewone Zitting 1958) : Ontwerp overgemaakt door de Kamer der Volksvertegenwoordigers;
19 (Buitengewone Zitting 1958) : Verslag.

ARTICLE PREMIER.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« Est majoré de 14,65 p.c., le montant annuel de la pension de retraite prévu pour les bénéficiaires :

» — de la loi du 21 mai 1955 relative à la pension de retraite et de survie des ouvriers, modifiée par les lois du 1er août 1957 et du 10 mai 1958;

» — de la loi du 11 juillet 1956 modifiant l'arrêté-loi du 7 février 1945 concernant la sécurité sociale des marins de la marine marchande et ses arrêtés d'exécution;

» — de la loi du 12 juillet 1957 relative à la pension de retraite et de survie des employés;

» — de la loi du 28 mai 1958 modifiant l'arrêté-loi du 10 janvier 1945 concernant la sécurité sociale des ouvriers mineurs et assimilés et ses arrêtés d'exécution;

» — de la loi du 30 juin 1956 relative à la pension de vieillesse des travailleurs indépendants;

» — des lois coordonnées par l'arrêté du Régent du 16 septembre 1946 relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré relative à la pension de retraite et de survie des assurés libres.

« Le montant annuel de la pension de retraite dont question ci-dessus comprend le complément de pension accordé en vertu des arrêtés royaux portant exécution de la loi du 12 mars 1957, portant certaines dispositions en matière financière, économique et sociale. »

Justification.

Ce texte reprend celui du projet de loi, c'est-à-dire que pour les ouvriers, il porte la pension à un minimum garanti de 36.000 francs, pour les bénéficiaires mariés, bénéficiaires d'une pension de retraite visée à l'article 8, § 1, alinéa 4, b, de la loi du 21 mai 1955, et de 24.000 francs pour les autres bénéficiaires d'une pension de retraite.

Ainsi qu'il a été dit, il est légitime et équitable d'accorder aux autres catégories de pensionnés, également dignes du même intérêt, une même majoration de 14,65 p.c.; l'amendement vise à englober tous les régimes dans une formule unique basée sur une augmentation de 14,65 p.c.

Ces taux ainsi majorés ne portent pas atteinte au jeu normal des lois.

A l'occasion des amendements déposés aux articles 6 et 7 par MM. Hicquet et Major à la Chambre, Monsieur le Ministre a déclaré, pour s'y opposer, qu'il fallait donner une solution d'ensemble à cette question (Rapport de la Chambre, p. 13). Comme, en séance publique, il est revenu sur son attitude à ce sujet, on peut espérer que notre persévérance pour le présent amendement aura aussi raison de son obstination.

L.-E. TROCLET.
H. BEULERS.
A. MELIN.
D. SMETS.
M. REMSON.
A. LACROIX.

EERSTE ARTIKEL.

De tekst van dit artikel te vervangen als volgt :

« Met 14,65 pct. wordt verhoogd, het jaarlijks bedrag van het rustpensioen ten gunste van hen die het voordeel genieten :

» — van de wet van 21 mei 1955 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders, gewijzigd bij de wetten van 1 augustus 1957 en 10 mei 1958;

» — van de wet van 11 juli 1956 tot wijziging van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de zeelieden ter koopvaardij, en van de uitvoeringsbesluiten ervan;

» — van de wet van 12 juli 1957 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden;

» — van de wet van 28 mei 1958 tot wijziging van de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en de ermee gelijkgestelden, en van de uitvoeringsbesluiten ervan;

» — van de wet van 30 juni 1956 betreffende het ouderdomspensioen der zelfstandigen;

» — van de bij besluit van de Regent van 16 september 1946 samengeordende wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, ten aanzien van het rust- en overlevingspensioen der vrij verzekeren.

« Het jaarlijks bedrag van het hierboven vermelde rustpensioen omvat het aanvullend pensioen verleend krachtens de koninklijke besluiten tot uitvoering van de wet van 12 maart 1957 houdende sommige bepalingen op financieel, economisch en sociaal gebied. »

Verantwoording.

Deze tekst neemt de tekst van het wetsontwerp over in zoverre dat het pensioen op een gewaarborgd minimum van 36.000 frank wordt gebracht voor de gehuwden die recht hebben op het rustpensioen beoogd bij artikel 8, § 1, lid 4, b, der wet van 21 mei 1955, en op 24.000 frank voor de overige rechthebbenden op een rustpensioen.

Zoals gezegd, is het gewettigd en billijk dat aan de overige categorieën van gepensioneerden die even verdienstelijk zijn, eenzelfde verhoging met 14,65 pct. wordt toegekend; het amendement wil alle pensioenregelingen omvatten in één formule gebaseerd op een verhoging met 14,65 pct.

Aldus verhoogd, brengen deze bedragen de normale toepassing van de wetten niet in het gedrang.

De amendementen door hh. Hicquet en Major in de Kamer op de artikelen 6 en 7 ingediend, werden door de Minister afgewezen met de verklaring dat die kwestie in haar geheel opgelost moet worden (Verslag van de Kamer, blz. 13). Aangezien de Minister evenwel ter openbare vergadering op zijn houding is teruggekomen, kan men hopen dat ons aandringen voor dit amendement het van zijn halsstarrigheid zal halen.

ART. 2.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« Le montant annuel de la pension de survie ou de veuve prévue par les lois citées à l'article premier est majoré de 14,65 p.c.

» Ce montant comprend également le complément de pension de survie accordé en vertu de la loi du 12 mars 1957. »

Justification.

Cet amendement vise à réaliser pour les pensions de survie et de veuve la même majoration, pour les mêmes motifs indiqués en justification à l'article premier.

L.-E. TROCLET.
A. MELIN.
J. CLAYS.
A. MOULIN.
A. LACROIX.
H. BEULERS.

ART. 3.

a) Supprimer cet article.

Justification.

Le texte des amendements aux articles 1 et 2 vise non seulement les pensions de retraite et de survie complètes mais aussi les pensions de retraite et de survie partielles ou incomplètes; dès lors, l'article 3 du projet est superflu.

L.-E. TROCLET.
D. SMETS.
H. BEULERS.
A. MELIN.
J. CLAYS.
M. REMSON.

b) En cas de rejet de l'amendement précédent, ajouter un deuxième alinéa ainsi conçu :

« Toutefois, lorsqu'il s'agit de carrières mixtes ouvrant des droits en vertu :

» — de la loi du 11 juillet 1956 relative à la sécurité sociale des marins de la marine marchande;

» — de la loi du 12 juillet 1957 relative à la pension de retraite et de survie des employés;

» — de la loi du 28 mai 1958 relative à la pension de retraite et de survie des ouvriers mineurs;

» — de la loi du 30 juin 1956 relative à la pension de vieillesse des travailleurs indépendants;

» — des lois coordonnées par l'arrêté du Régent du 16 septembre 1946 relative à la pension de retraite et de survie des assurés libres,

il est tenu compte de ces droits pour établir la proportion prévue à l'alinéa précédent. »

ART. 2.

De tekst van dit artikel te vervangen als volgt :

« Het jaarlijks bedrag van het overlevings- of weduwenpensioen, bepaald in de in het eerste artikel vermelde wetten, wordt met 14,65 pct. verhoogd.

» Dit bedrag omvat tevens het aanvullend overlevingspensioen verleend krachtens de wet van 12 maart 1957. »

Verantwoording.

Dit amendement strekt ertoe, dezelfde verhoging toe te passen op de overlevings- en weduwenpensioenen, op grond van de overwegingen die in de verantwoording van het vorige amendement zijn uiteengezet.

ART. 3.

a) Dit artikel te doen vervallen.

Verantwoording.

In de tekst van de amendementen op de artikelen 1 en 2 worden niet alleen de volledige doch ook de gedeeltelijke of onvolledige rust- en overlevingspensioenen bedoeld. Derhalve is artikel 3 van het ontwerp overbodig.

b) Ingeval het vorenstaande amendement wordt verworpen, een tweede lid toe te voegen, luidende :

« Evenwel, wanneer het gaat om gemengde loopbanen die aanspraak verlenen op grond van :

» — de wet van 11 juli 1956 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de zeelieden ter koopvaardij;

» — de wet van 12 juli 1957 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden;

» — de wet van 28 mei 1958 betreffende het rust- en overlevingspensioen van de mijnwerkers;

» — de wet van 30 juni 1956 betreffende het ouderdomspensioen der zelfstandigen;

» — de bij besluit van de Regent van 16 september 1946 samengeordende wetten betreffende het rust- en overlevingspensioen der vrij verzekeren,

wordt met die aanspraken rekening gehouden bij de vaststelling van de in het vorige lid bedoelde verhouding. »

Justification.

Quel que soit le sort réservé aux amendements précédents, on ne peut faire grief à un travailleur qui a dû quitter une profession pour embrasser une autre, la plupart du temps sous la contrainte des événements et notamment pour des impératifs de santé : on sait que beaucoup d'ouvriers mineurs par exemple, doivent abandonner la mine prématurément et perdent les avantages spéciaux qui en découlent en matière de pensions. On sait aussi que des ouvriers, par un effort de qualification, deviennent contremaîtres, dessinateurs, techniciens ou employés : on ne peut les pénaliser des sacrifices qu'ils ont consentis pour leur perfectionnement.

L.-E. TROCLET.
R. DEKEYZER.
H. BEULERS.
D. SMETS.
A. MOULIN.
J. DEBAISE.

ART. 4.

a) Supprimer cet article.

Justification.

La majoration de 14,65 p.c. prévue aux articles 1 et 2 est accordée sur la base d'un montant comprenant le complément octroyé par les différents arrêtés royaux portant exécution de la loi du 12 mars 1957 sur la taxe dite de conjoncture.

Il s'indique donc d'abroger l'article 4 du projet.

L.-E. TROCLET.
A. MOULIN.
D. SMETS.
M. REMSON.
A. MELIN.
J. CLAYS.

b) En cas de rejet de l'amendement précédent, compléter le texte de cet article par ce qui suit :

« ...mais ne comprennent pas les prestations prévues à l'article 8 de la loi du 21 mai 1955. »

Justification.

Cet amendement vise le maintien des droits acquis.

L'exposé des motifs du projet de loi n° 11-1, de la Chambre, dispose notamment : « Le Gouvernement vous propose d'accorder un minimum garanti de 36.000 francs — soit 3.000 francs par mois — au lieu de 31.400 francs ». Par ailleurs, le projet de loi n'entame aucune des dispositions de la loi du 21 mai 1955 prévoyant l'accroissement de la pension par 45me représentatif d'assujettissement à cette loi.

Le système actuellement en vigueur fait de 31.400 francs un minimum de base qui s'augmente de chaque différence par rapport au montant de référence.

Il serait de plus fort injuste de ne pas tenir compte des cotisations annuelles payées sous l'empire de la loi de 1955; cela aboutirait à méconnaître les droits acquis.

Verantwoording.

Ongeacht wat er van de vorige amendementen gewordt, kan men het een arbeider niet ten kwade duiden dat hij een bepaald beroep heeft moeten opgeven voor een ander, meestal onder de druk van de omstandigheden, en o.m. om gezondheidsredenen; zo bijvoorbeeld weet iedereen dat tal van mijnwerkers voortijdig de mijn moeten verlaten, waardoor zij de bijzondere voorrechten verliezen welke aan dit beroep op het gebied van de pensioenen verbonden zijn. Verder is er het geval van de werklieden die, door hun inspanning, erin slagen meestergast, tekenaar, technicus of bediende te worden : het ware onbillijk hen te straffen voor de oposseeringen die zij gebracht hebben om zich op te werken.

ART. 4.

a) Dit artikel te doen vervallen.

Verantwoording.

De in artikelen 1 en 2 bedoelde verhoging met 14,65 pct. wordt verleend op basis van een bedrag waarin is opgenomen de bijslag welke toegekend is bij de verschillende koninklijke besluiten ter uitvoering van de wet van 12 maart 1957 op de zogenaamde conjuncturtaks.

Derhalve dient artikel 4 van het ontwerp te vervallen.

b) Ingeval het vorenstaande amendement wordt verworpen, de tekst van dit artikel aan te vullen als volgt :

« ...maar zij omvatten niet de uitkeringen bedoeld bij artikel 8 van de wet van 21 mei 1955. »

Verantwoording.

Dit amendement strekt ertoe de verworven rechten te behouden.

In de memorie van toelichting van het wetsontwerp n° 11-1 van de Kamer, wordt namelijk gezegd : « De Regering stelt voor een gewaarborgd minimum van 36.000 frank toe te kennen — dit is : 3.000 frank per maand — in plaats van 31.400 frank als basisminimum genomen, dat verhoogd wordt wijzigingen in de wet van 21 mei 1955, volgens welke het pensioen verhoogd wordt met één vijfenviertigste per jaar dat voor de toepassing van deze wet in aanmerking komt.

Volgens de geldende regeling wordt het bedrag van 31.400 frank als basisminimum genomen, dat verhoogd wordt met elk verschil ten opzichte van het referentiebedrag.

Het zou verder onbillijk zijn geen rekening te houden met de bijdragen die elk jaar op grond van de wet van 1955 gestort werden; dit zou leiden tot misknelling van de verworven rechten.

C'est pourquoi, en vue de mettre le texte du projet en concordance avec l'exposé des motifs et l'économie générale du projet de loi, il convient de spécifier que le montant de 36.000 francs est vraiment un minimum garanti.

Tel est le but de notre amendement.

L.-E. TROCLET.
D. SMETS.
A. MOULIN.
M. REMSON.
J. CLAYS.
A. LACROIX.

ART. 5.

a) Compléter cet article par un deuxième alinéa, libellé comme suit :

« Si ces ressources sont insuffisantes, le déficit éventuel ne peut en aucun cas être couvert au moyen d'une majoration de cotisation à charge des ouvriers. »

Justification.

Le projet de loi en discussion n'indique que très vaguement les ressources nécessaires au financement du relèvement de pension et il n'est fourni à ce sujet aucune explication.

Les ressources en vue de l'application de la loi étant nettement insuffisantes, le présent amendement tend à prévenir que les ressources complémentaires ne soient trouvées dans une augmentation de la cotisation des ouvriers. Les fonds nécessaires devront être recueillis au moyen d'une majoration de la cotisation des employeurs et, éventuellement, de l'intervention de l'Etat.

L.-E. TROCLET.
D. SMETS.
J. CLAYS.
A. MELIN.
M. REMSON.
H. BEULERS.

b) Ajouter à cet article un alinéa ainsi conçu :

« L'intervention de l'Etat et les augmentations annuelles prévues par la loi sont majorées de 14,65 p.c. à partir du 1er septembre 1958. »

Justification.

Si les prestations sont majorées de 14,65 p.c., il est logique que l'Etat majore à due concurrence son intervention, sinon l'effort nouveau serait exclusivement à charge des intéressés.

L'amendement permettrait d'éviter le prochain relèvement des cotisations ouvrières.

En effet, cette majoration de la subvention de l'Etat représente environ 200 à 220 millions, ce qui semble devoir être légèrement supérieur à 0,25 p.c. prévu pour 1960 par le plan de financement : 6.750 — 6.205 = 365 : 2 = 183 millions.

Om de tekst van het ontwerp in overeenstemming te brengen met de memorie van toelichting en met het algemene opzet van het wetsontwerp, moet derhalve uitdrukkelijk worden bepaald dat het bedrag van 36.000 frank werkelijk als gewaborgd minimum geldt.

Dit is het doel van ons amendement.

ART. 5.

a) Dit artikel aan te vullen met een tweede lid, luidende als volgt :

« Ingeval bedoelde geldmiddelen ontoereikend zijn, mogen de eventuele tekorten in geen geval gedekt worden door middel van een bijdrageverhoging ten laste van de arbeiders ».

Verantwoording.

In het besproken wetsontwerp worden de middelen, nodig voor de financiering van de pensioenverhoging, slechts op zeer vage wijze aangewezen en wordt dienaangaande niet de minste uitleg verstrekt.

Aangezien de geldmiddelen ter uitvoering van de wet bepaald ontoereikend zijn, is het doel van dit amendement te verhinderen dat de ontbrekende financiële middelen zouden gezocht worden in een verhoging van de bijdrage der arbeiders. De nodige gelden zullen dienen vergaard door middel van een verhoging van de werkgeversbijdrage en eventueel van de rijksbijdrage.

b) Aan dit artikel een lid toe te voegen, luidende :

« De in de wet bepaalde rijksbijdrage en de jaarlijkse verhogingen worden, met ingang van 1 september 1958, met 14,65 pct. opgevoerd. »

Verantwoording.

Het is logisch dat, wanneer de uitkeringen met 14,65 pct. worden verhoogd, de Staat zijn bijdrage met hetzelfde bedrag verhoogt, zoniet zou de nieuwe inspanning uitsluitend door de betrokkenen worden gedragen.

Door het amendement zou een verhoging van de werkneemersbijdrage in een nabije toekomst vermeden kunnen worden.

Die verhoging van de rijksbijdrage vertegenwoordigt immers zowat 220 miljoen, wat een weinig meer schijnt te zullen zijn dan 0,25 pct., welk cijfer voor 1960 in het financieringsplan is opgenomen : 6.750 — 6.205 = 365 : 2 = 183 miljoen.

En majorant ainsi l'intervention de l'Etat dès septembre 1958, la situation financière de la Caisse serait considérablement améliorée dans l'immédiat et se répercuterait sur tout le plan, en apportant les avantages suivants :

- renoncer à l'augmentation annoncée de la cotisation ouvrière dans 18 mois;
- renoncer aux augmentations triennales annoncées au lieu des périodes quinquennales;
- réduire sans doute le déficit annuel prévu dès 1959 par le projet gouvernemental;
- réduire considérablement le danger prévu pour 1965 au plus tard;

et, sans doute, améliorer le plan de financement dans l'ensemble de son évolution (un plan E devrait être établi par M. le Ministre dans ce sens, pour mettre en évidence ces avantages supputés).

L'intervention majorée de l'Etat, pour obtenir tous ces résultats, ne serait pas importante :

4 mois de 1958	65 millions
année 1959	200 millions
année 1960	200 millions

et ainsi de suite.

L.-E. TROCLET.
D. SMETS.
A. MOULIN.
H. BEULERS.
J. CLAYS.
M. REMSON.

ART. 7bis (nouveau).

Insérer un article 7bis (nouveau), libellé comme suit :

« Les prestations octroyées en vertu des lois coordonnées relatives à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré, modifiées ultérieurement, varient de la manière et dans les conditions prévues à l'article 7, § 2, de la loi du 21 mai 1955. »

Justification.

Le présent amendement a pour but de consacrer définitivement l'adaptation à l'index des avantages pour les assurés libres, en vertu des lois coordonnées.

L.-E. TROCLET.
A. MELIN.
A. LACROIX.
A. MOULIN.
M. REMSON.
H. BEULERS.

Zulk een verhoging van de rijksbijdrage vanaf september 1958 zou de financiële toestand van de Kas in de onmiddellijke toekomst aanzienlijk verbeteren, wat zijn weerslag zou hebben op het gehele plan, met de hierna vermelde voordelen :

- van de in uitzicht gestelde verhoging van de werknemersbijdrage over 18 maanden zou afgezien kunnen worden;
- de vijfjaarlijkse verhogingen zouden niet, zoals voorzien wordt, door driejaarlijkse vervangen moeten worden;
- het jaarlijks tekort dat vanaf 1959 in het regeringsontwerp wordt voorzien, zou worden beperkt;
- het gevaar dat voor uiterlijk 1965 wordt voorzien, zou sterk afnemen;
- en ongetwijfeld zou het financieringsplan over zijn geheel verloop worden verbeterd (een plan E zou door de Minister in die zin opgemaakt moeten worden om die berekende voordelen in het licht te stellen).

De verhoogde rijksbijdrage waardoor dat alles bereikt zou kunnen worden, zou niet groot zijn :

4 maanden van 1958	65 miljoen
jaar 1959	200 miljoen
jaar 1960	200 miljoen

en zo verder.

ART. 7bis (nieuw).

Een artikel 7bis (nieuw) in te voegen, luidende als volgt :

« De uitkeringen verleend krachtens de gecoördineerde wetten betreffende de verzekeringen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, zoals die later zijn gewijzigd, schommelen op de wijze en onder de voorwaarden als bepaald in artikel 7, § 2, van de wet van 21 mei 1955. »

-Verantwoording.

Doel van dit amendement is voorgoed als principe vast te leggen dat de voordelen ten gunste van de vrij verzekerdens krachtens de gecoördineerde wetten aan het indexcijfer worden aangepast.